

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 81/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť družstva K. v likvidácii, Česká republika, zastúpeného advokátom Mgr. A. S., Česká republika, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 31/2012 z 29. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť družstva K. v likvidácii o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2012 doručená sťažnosť družstva K. v likvidácii (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 31/2012 z 29. februára 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je oprávneným z rozhodcovského nálezu č. 1417/08 vydaného 26. mája 2008 rozhodcom Mgr. R. S., Česká republika, ktorým bola povinnej osobe (fyzickej osobe s bydliskom na území Slovenskej republiky) uložená povinnosť zaplatiť mu sumu 1 100,49 € (33 153,51 Sk). Predmetný rozhodcovský rozsudok sa pre účely exekúcie v Slovenskej republike považuje za cudzí rozhodcovský rozsudok.

Sťažovateľ sa následne obrátil na súdneho exekútora JUDr. J. Ď... s návrhom na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor v nadväznosti na návrh sťažovateľa požiadal Okresný súd Brezno (ďalej len „okresný súd“) o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 11 Er 207/2009-19 z 27. januára 2011 zamietol žiadosť exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie s odvolaním sa na nesplnenie podmienok na uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku v Slovenskej republike v zmysle zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o právnej pomoci poskytovanej justičnými orgánmi a úprave niektorých právnych vzťahov v občianskych a trestných veciach (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 193/1993 Z. z.). Proti uvedenému zamietajúcemu uzneseniu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 1 CoE/215/2011-34 zo 16. mája 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie.

Podľa sťažovateľa skutočnosť, že exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a toto rozhodnutie odôvodnil nesplnením podmienok na uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia v Slovenskej republike, znamená, že exekučný súd odoprel uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku a vyhlásil rozhodnutie za nevykonateľné. Podľa jeho názoru je preto proti takému uzneseniu krajského

súdu prípustné dovolanie podľa § 239 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Podľa predmetného ustanovenia je prípustné dovolanie proti uzneseniu o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné, keďže dospel k názoru, že neboli splnené podmienky ustanovené v § 237 až § 239 OSP. Podľa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu uznesenie krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je uznesením o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia ani o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky v zmysle § 239 ods. 2 písm. c) OSP.

Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorou navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že ním najvyšší súd porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu (sťažnosti) ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu

môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nemožno vidieť medzi základným právom v čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie skúma spoločne.

Ústavný súd nepovažoval za nutné vyžiadať si kompletný súvisiaci súdny spis, keďže zistil, že všetky relevantné skutočnosti poskytujúce dostatočný podklad na rozhodnutie

vyplývajú tak z obsahu sťažnosti, ako aj z k nej pripojenej kópie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania (v tomto prípade sťažnosťou). Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

Sťažnosť smeruje iba proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým bolo ako neprípustné odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Ústavný súd preto nemohol skúmať ústavnú udržateľnosť dôvodov, ktoré okresný súd považoval za relevantné na zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v okolnostiach danej veci a s ktorými sa krajský súd stotožnil, keďže tieto neboli meritórne preskúmané ani najvyšším súdom, ale mohol sa zaoberať len posúdením ústavnej udržateľnosti záverov, ktorými najvyšší súd odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa ako neprípustného, a to z hľadiska možného porušenia sťažovateľom označených práv.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s tým, ako najvyšší súd posúdil a odôvodnil neprípustnosť dovolania sťažovateľa založeného na dovolacom dôvode podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP.

Najvyšší súd sa po rekapitulácii dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 239 ods. 2 OSP, osobitne vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu, obmedzil na konštatovanie, že uznesenie krajského súdu nespĺňa ani jednu z uvedených podmienok, a preto nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP. Ďalej najvyšší súd

dospel k záveru, že nie sú splnené ani iné dôvody prípustnosti dovolania, a vzhľadom na to dovolanie sťažovateľa odmietol bez toho, aby bolo potrebné vec meritórne preskúmať.

Podľa § 239 ods. 2 OSP dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak:

a) odvolací súd vyslovil v svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,

b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Sťažovateľ odôvodňuje svoju sťažnosť tým, že najvyšší súd nesprávne aplikoval § 239 ods. 2 písm. c) OSP na dovolanie a tento svoj záver neodôvodnil ústavne udržateľným spôsobom.

Vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia o neprípustnosti dovolania vo vzťahu k § 239 ods. 2 písm. c) OSP je nepochybne stručné, ale vystihuje podstatu veci (najmä v súvislosti s tým, že sťažovateľ považoval dovolanie za prípustné práve pre splnenie podmienok v zmysle tohto ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku) tak, že umožňuje jeho preskúmanie v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Ústavný súd vyjadruje názor, že bez ohľadu na to, ako vníma všeobecný súd aplikáciu určitej normy na určitý skutkový stav, vždy má uviesť nielen to, k akému výsledku pri aplikácii konkrétnej normy dospel, ale aj primerane odôvodniť, akými úvahami sa pri výklade a aplikácii právnych noriem riadil.

Ústavný súd zároveň vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy konštantne zdôrazňuje, že toto základné právo zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, poukazujúc pritom aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej právo

na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997, m. m. pozri tiež rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov preto tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už vo svojej doterajšej judikatúre uviedol, že poverenie na vykonanie exekúcie vykazuje účinky len voči osobe súdneho exekútora. Ide totiž o procesný úkon exekučného súdu adresovaný súdnemu exekútorovi, na základe ktorého môže súdny exekútor začať vykonávať exekúciu (§ 36 ods. 2 druhá veta Exekučného poriadku). Po udelení poverenia môže súdny exekútor upovedomiť povinného o začatí exekúcie, a tým mu zakázať nakladanie s majetkom, ktorý podlieha exekúcii (§ 47 ods. 1 Exekučného poriadku). Z uvedeného je zrejmé, že poverenie na vykonanie exekúcie nevykazuje priame právne účinky voči osobe povinného, preto napokon voči nemu povinný ani nemôže využiť žiadne opravné prostriedky [§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku (III. ÚS 45/08)].

Podľa názoru ústavného súdu síce úvaha najvyššieho súdu, podľa ktorej zamietnutie žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nepredstavuje uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia v zmysle § 239 ods. 2 písm. b) OSP ani uznesenie o neuznaní alebo vyhlásení cudzieho rozhodnutia za nevykonateľné na území Slovenskej republiky podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP, nie je jediným možným výkladom predmetných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 14/2012 z 9. februára 2012), ale zároveň nie je ani zjavne odporujúca zmyslu a účelu týchto noriem Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcich výnimočné postavenie mimoriadneho opravného prostriedku). Ústavný súd bez toho, aby tým nahrádzal úlohu najvyššieho súdu pri výklade predmetných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, považuje za potrebné poukázať na – z pohľadu zásady *res iudicata* – odlišný účinok uznesenia, ktorým bola žiadosť

o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá, na uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia na základe ďalšieho návrhu exekútora alebo oprávneného, od účinku prípadného rozhodnutia o neuznaní cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásení za nevykonateľné [v zmysle § 239 ods. 2 písm. c) OSP]. Rovnako už uvedené vlastnosti poverenia na vykonanie exekúcie neumožňujú brániť sa povinnému a uplatniť tak dôvody neuznania cudzieho rozhodnutia alebo odopretia jeho výkonu, ak musia byť tieto dôvody uplatnené námietkou, alebo sú založené na informáciách, ktoré má k dispozícii povinný. Aj tieto okolnosti poukazujú na odlišnosti medzi neformálnym uznaním cudzieho rozhodnutia nariadením jeho výkonu a jeho uznaním alebo vyhlásením za vykonateľné samostatným rozhodnutím. Ani zo samotnej skutočnosti, že pozitívne rozhodnutie o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie plní funkciu uznania cudzieho (rozhodcovského) rozhodnutia nemožno nevyhnutne vyvodiť opačný záver, teda že by negatívne rozhodnutie o tejto žiadosti (nevydanie poverenia na vykonanie exekúcie) predstavovalo bez ďalšieho samo osebe meritórne rozhodnutie o neuznaní cudzieho (rozhodcovského) rozhodnutia.

Uvedené skutočnosti umožňujú prijatie záveru, že najvyšší súd sa ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal s dôvodmi prípustnosti dovolania v rozsahu potrebnom na rozhodnutie. V tomto rozsahu (potrebnom na posúdenie prípustnosti dovolania a bez toho, aby najvyšší súd posudzoval správnosť skutkových alebo právnych záverov, ku ktorým dospel krajský súd a pred ním okresný súd) najvyšší súd v napadnutom uznesení podľa názoru ústavného súdu dostatočne reagoval na tvrdenie sťažovateľa o prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP. Ústavný súd sa stotožňuje so závermi najvyššieho súdu, podľa ktorého rozhodnutie o potvrdení uznesenia prvostupňového (exekučného) súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím podľa § 239 ods. 2 písm. c) OSP. Ústavný súd na tomto základe dospel k záveru, že právny názor, na ktorom je založené namietané uznesenie najvyššieho súdu odmietajúce dovolanie sťažovateľa z dôvodu jeho neprípustnosti, aj keď je odôvodnený (ako už bolo konštatované) veľmi stručne, vo svojom výsledku je však z ústavného hľadiska akceptovateľný.

Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť v zmysle jeho doterajšej judikatúry najmä to, či prípadné pochybenia všeobecného súdu v posudzovanom prípade dosahujú takú intenzitu, ktorá už naznačuje, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd, t. j. musí ísť o zistenie, že v okolnostiach daného prípadu zjavne došlo k takému zásahu do právom chránenej sféry sťažovateľa, ktorý predstavuje neprípustné obmedzenie, resp. odopretie jeho základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľa, ktorou odôvodňuje námietku porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie označených práv.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými.

V nadväznosti na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu je podmienené vyslovením porušenia práv alebo slobôd sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tomto návrhu nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013